

Nr 118.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1918 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till stater för lantbruksstyrelsen, statskonsulenter och statens fiskeradministration m. m. ävensom fyra i ämnet väckta motioner.

I en till riksdagen den 12 april 1918 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition nr 317 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

1:o.

att

dels godkänna det av chefen för jordbruksdepartementet framlagda förslaget till ordinarie stat och övergångsstat för lantbruksstyrelsen, att tillämpas från och med år 1919, ävensom de villkor och bestämmelser, vilka av honom föreslagits för åtnjutande av de i förstnämnda stat för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningar;

dels förklara,

att en var, som med eller efter ingången av år 1919 tillträder ordinarie befattning i lantbruksstyrelsen, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser; samt

att de förutvarande innehavare av ordinarie befattningar i lantbruksstyrelsen, vilka icke före den 1 december 1918 anmäla, att de vilja övergå till den nya avlöningsstaten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem enligt

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 10 saml. 53 häft. (Nr 118—119.) 1

dittills gällande stat tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst-innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels ock höja det under nionde huvudtiteln uppförda ordinarie anslaget till lantbruksstyrelsen från 79,900 kronor med 71,800 kronor till 151,700 kronor;

2:o.

att

dels godkänna det av departementschefen framlagda förslaget till stat för statskonsulenter, att tillämpas från och med år 1919, ävensom de villkor och bestämmelser, som av honom föreslagits för åtnjutande av de i samma stat upptagna avlöningar;

dels förklara,

att en var, som med eller efter ingången av år 1919 tillträder ordinarie befattning såsom statskonsulent, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser; samt

att de förutvarande innehavare av ordinarie statskonsulentbefattningar, vilka icke före den 1 december 1918 anmäla, att de vilja övergå till den nya avlöningsstaten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola vara bibehållna vid dem enligt dittills gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels medgiva, att, därest statskonsulenten å extra stat i fröodling Anders Elofson utnämnes till ordinarie statskonsulent å den nya staten från och med ingången av år 1919, han må äga att för åtnjutande av första ålderstillägget såsom sådan räkna sig till godo den tid, han dessförinnan innehaft sin nuvarande befattning;

dels ock, med uteslutande av de under anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar» upptagna särskilda anslag till statskonsulenter i boskapsskötsel, i mejerihushållning och i svin-skötsel, tillhopa 12,000 kronor, och med förklarande att anslag för anställande av undervisare i färskötsel och ullkultur icke skall från och med år 1919 vidare utgå, under nämnda anslagstitel uppföra ett nytt anslag till statskonsulenter till belopp av 29,000 kronor, kommande vid

bifall härtill och till de av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln i punkterna 3 och 4 gjorda framställningar det i nämnda anslagstitel ingående bestämda anslaget att höjas från 395,700 kronor med 24,500 kronor till 420,200 kronor samt anslagstiteln i sin helhet vid bifall därjämte till framställningen i punkten 8 under nionde huvudtiteln i statsverkspropositionen att höjas från 755,700 kronor med 64,500 kronor till 820,200 kronor;

3:o.

att å extra stat för år 1919 anvisa såsom förslagsanslag, högst, *dels* för anställande av en statskonsulent för det mindre jordbruket 9,600 kronor, med förklarande att härav må utgå såsom avlöning till statskonsulenten 5,600 kronor, därest hans bostadsort är Stockholm, och eljest 5,200 kronor, samt högst 4,000 kronor till hans reskostnader;

dels och såsom personligt ålderstillägg till statskonsulenten för det mindre jordbruket August Östergren, därest han fortfarande med gott vitsord tjänstgör i denna egenskap 500 kronor eller tillhoppa 10,100 kronor.

4:o.

dels godkänna det av departementschefen framlagda förslaget till stat för statens fiskeriadministration, att tillämpas från och med år 1919, ävensom de villkor och bestämmelser, som av honom föreslagits för åtnjutande av de i samma stat upptagna avlöningar;

dels förklara,

att en var, som med eller efter ingången av år 1919 tillträder ordinarie befattning å staten för statens fiskeriadministration, skall vara pliktig underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser; samt

att de förutvarande innehavare av fiskeriintendent- eller fiskeri-assistentbefattning, vilka icke före den 1 december 1918 anmäla, att de vilja övergå till den nya avlöningsstaten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem enligt dittills gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels medgiva, att från ordinarie anslaget till fiskerinäringens under-

stöd må utgå kostnader för tillsyningsmän vid regala laxfisket i Torne älv samt för vägs katt för samma laxfiske;

dels ock höja anslaget till fiskerinäringens understöd från 121,000 kronor med 19,000 kronor till 140,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till berörda statsrådsprotokoll.

Motioner.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft fyra inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade motioner nämligen:

1) nr 168 i första kammaren av friherre *Beck-Friis* samt nr 396 i andra kammaren av herr *Björck* och *von Sneidern* av lika lydelse, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring i den i Kungl. Maj:ts proposition nr 317 för lantbruksstyrelsen föreslagna staten, att den för fiskeribyrån avsedda byrådirektören erhåller i lön 4,200 kronor, tjänstgöringspengar 2,000 kronor, i ortstillägg 600 kronor, tillsammans 6,800 kronor, vartill kan komma efter 5 år ett ålderstillägg å 600 kronor.

2) nr 420 i andra kammaren av herr *Andersson* i Fiskebäckskil, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att, i stället för den av Kungl. Maj:t i lantbruksstyrelsens fiskeribyrå föreslagna byrådirektörsbefattningen, inrätta en ny byrå för saltvattensfisket med en byråchef som chef och att besluta sådan höjning i den av Kungl. Maj:t föreslagna ordinarie staten för lantbruksstyrelsen, som härav påkallas.

3) nr 421 i andra kammaren av herr *Olsson* i Kollungeröd, vari hemställts, att riksdagen måtte dels godkänna ett i motionen framlagt förslag till stat för en fiskeristyrelse att tillämpas från och med år 1919 med enahanda villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i staten upptagna avlöningsförmåner, som gälla för lantbruksstyrelsen, dels ock i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie anslag till fiskeristyrelsen med 50,400 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för dessa framställningar, tillåter sig utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet.

Huvudfrågan i Kungl. Maj:ts förevarande framställning, vilken grundar sig på ett av särskilt tillkallade sakkunniga den 19 januari innevarande år avgivet betänkande, gäller vissa förändringar i lantbruksstyrelsens nuvarande organisation. De föreslagna förändringarna, vilka icke äro av natur att medföra någon egentlig rubbning i organisationens huvudgrunder, avse förnämligast att inom ramen av nämnda organisation tillgodose ett på grund av ämbetsverkets alltjämt stegrade arbets-

börda länge känt behov av ökad ordinarie personal. Vidare föreslås lönerreglering för statskonsulenter och statens fiskeritjänstemän.

Vad då först lantbruksstyrelsen beträffar, så utgöres denna för närvarande av en överdirektör såsom chef samt fem ledamöter. Av ledamöterna äro fyra byråchefer (3:dje gradens tjänst) och föredragande av respektive lantbruksärenden, agrikulturtekniska ärenden, fiskeriärenden samt kansli- och ekonomiska ärenden. Den femte ledamoten är byrådirektör (2:a gradens tjänst) och föredragande av vissa i instruktionen angivna ärenden, företrädesvis rörande kontrakt och säkerhetsförbindelser i fråga om vattenavledningsföretag samt utbetalning av statsmedel till sådana företag.

Den underordnade personalen består förutom en förste och en andre vaktmästare uteslutande av extra befattningshavare. Sålunda finnes hos byråchefen för lantbruksärenden anställda två amanuenser och hos byråchefen för agrikulturtekniska ärenden två extra byråingenjörer, varjämte inom ämbetsverket tjänstgöra ett antal kvinnliga biträden.

I samband med byråindelungs införande i egentlig mening föreslås nu uppförande på ordinarie stat av följande nya befattningshavare, nämligen å lantbruksbyrån en agronomutbildad tjänsteman i andra graden (avlöning 5,800—6,800 kronor) med benämning byrådirektör, å agrikulturtekniska byrån en lantbruksingenjörsutbildad tjänsteman i samma lönegrad med benämning förste byråingenjör jämte ett kvinnligt ingenjörbiträde (tredje biträdesgraden), å fiskeribyrån en vetenskapligt utbildad tjänsteman i andra graden, benämnd byrådirektör samt å administrativa byrån en kassör och bokhållare (första gradens tjänst, avlöning 4,000—5,500 kronor) tillika med en kvinnlig registrator i tredje biträdesgraden (avlöning 2,000—2,400 kronor) samt utan bestämd placering en sekreterare i andra graden och en notarie (första gradens tjänst). Vidare skulle å ordinarie stat uppföras ytterligare 9 kvinnliga biträden, varav 2 i första lönegraden, 6 i andra lönegraden och 1 i tredje lönegraden. Då inom styrelsen för närvarande finnas stadigvarande anställda 10 kvinnliga biträden, skulle den ordinarie kvinnliga personalen komma att ökas med allenast ett kvinnligt biträde. Dessutom ingår i förslaget uppförande i staten av ytterligare en andre vaktmästare.

Till förstärkning av arbetskrafterna å lantbruksbyrån föreslås därjämte, att dels med innehavande av statskonsulentbefattning i samband med ovan antydda lönerreglering och dels med innehavandet av den inspektörsbefattning rörande den lägre lantbruksundervisningen, som enligt de sakkunnigas förslag skulle avses för inspektion av lantmannaskolorna, skulle beträffande varje befattnings särskilda område förenas viss tjänstgöringsskyldighet inom lantbruksstyrelsen.

I samband med den nya organisationens genomförande har tillika av anförda skäl föreslagits, att den nuvarande byrådirektörsbefattningen måtte förändras till en förste byråingenjörsbefattning. Dessutom har i staten upptagits ett belopp av 16,400 kronor till arvoden åt två extra byråingenjörer samt till ingenjörsbiträden å agrikulturtekniska byrån samt till amanuenser, extra biträden, vikariatsersättning och expenser ett belopp av 32,000 kronor.

Slutligen innebär förslaget i fråga, att chefsbefattningen för ämbetsverket skulle förändras till en generaldirektörsbeställning, till stöd varför dels åberopats vissa jämförelser med andra ämbetsverk och den ökning styrelsens personal skulle enligt det nu förevarande förslaget erhålla, dels framhållits, att lantbrukets och dess binäringsars oerhörda betydelse för hela vårt land syntes väl motivera, att åt chefen för det ämbetsverk, åt vilket dessa näringars främjande närmast är anförtrodd, beredes sådan ställning och avlöning, att för befattningen kan förvärfvas och behållas en i sitt fack verkligt framstående person, som i sin ledande ställning kan bli landets modernäring till stöd och gagn. Med nämnda förändrade ställning skulle följa en höjning av löneförmånerna från 10,000 till 11,000 kronor.

Enligt det av Kungl. Maj:t framställda förslaget skulle sålunda den centrala fiskeriadministrationen fortfarande som hittills vara förlagd till lantbruksstyrelsen och där närmast representeras av en fiskeribyrå. För ett bättre tillgodoseende än det med byråns nuvarande organisation varit möjligt av såväl sötvattens- som saltvattensfiskets intressen, föreslår Kungl. Maj:t, på sätt redan nämnts, inrättande av en byrådirektörsbefattning å nämnda byrå, med uppgift att representera endera av fiskets båda huvudgrenar på det sätt, att om byråchefen företräder sötvattensfisket, byrådirektörens verksamhet skall omfatta saltvattensfisket.

I den av herr Olsson väckta motionen framhålles såsom en av de viktigaste förutsättningarna för vår fiskerinärings fortsatta framgångsrika utveckling, att ledningen av fiskeriväsendet anförtros åt en på området fullt sakkunnig myndighet. Motionären gör nämligen gällande, att lantbruksstyrelsen, vars huvuduppgifter enligt hans uppfattning torde ligga inom helt andra områden, icke kunde anses i förevarande avseende fylla berättigade fordringar, och föreslås med hänsyn härtill, att den centrala fiskeriadministrationen måtte helt skiljas från nämnda styrelse och förläggas till en särskild fiskeristyrelse, till vilken motionären jämväl uppgjort förslag till stat.

I den av herr Andersson väckta motionen åter, göres gent emot Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av allenast en ny byrådirektörsbefatt-

ning å lantbruksstyrelsens fiskeribyrå gällande, att de båda ovan nämnda grenarna av fiskerinäringen böra inom den centrala förvaltningsmyndigheten företrädas av två jämställda byråchefer med var sin byrå, en för frågor rörande sötvattensfiske och en för frågor angående saltvattensfiske, och föreslår motionären därför inrättande av ytterligare en fiskeribyrå inom nämnda styrelse.

De i samtliga motioner berörda spörsmål ha under ärendets förberedande behandling varit föremål för öfvervägande.

Vad först angår frågan om den centrala fiskeriadministrationens utbrytande ur lantbruksstyrelsen och förläggande till en särskild fiskeristyrelse samt spörsmålet huruvida i händelse fiskeriadministrationen fortfarande bibehålles inom lantbruksstyrelsen en uppdelning på två skilda byråer av behandlingen av frågor rörande å ena sidan sötvattensfisket och å andra sidan saltvattensfisket torde böra ske hava bemälda sakkunniga i sitt ovanberörda betänkande anført huvudsakligen följande:

»Vid öfvervägande av den centrala fiskeriadministrationens framtida gestaltning hava vi utgått från det efter vår uppfattning oemotsägliga förhållandet, att nuvarande ordning icke kan anses tillfredsställande. Fiskerinäringens glädjande livliga utveckling under de senare åren, kraftigt stödd av den 1904 beslutade och 1912 fullständigt genomförda nyorganisationen av administrationen, har medfört en icke oväsentlig ökning av fiskeribyråns arbetsbörda, som nödvändiggör på ett eller annat sätt en förstärkning av där arbetande krafter, vilka såsom tidigare nämnts för närvarande utgöras förutom av byråchefen av allenast ett kvinnligt biträde och en tidvis inkallad fiskeristipendiat. I motsatt fall torde man kunna förutse, att ärendenas handläggning kommer att avsevärt fördröjas till men för såväl fiskerisaken som allmänheten samt att den främste ledaren av näringens utveckling så tynges av rent administrativa löpande ärenden, att han icke kan finna tid övrig för att ägna uppmärksamhet åt det i alla länder pågående intensiva arbetet på fiskeriernas utveckling, varförutan ett framgångsrikt initiativtagande icke lär kunna ifrågakomma i vårt eget land. Därtill kommer som ett efter vår åsikt synnerligen betydelsefullt moment, att de båda grenarna av fiskerinäringen, havsfisket och sötvattensfisket, till sin hela natur äro varandra så väsentligt olikartade, att man icke längre kan känna sig tillfreds med eller stå till svars för att låta dem fortfarande företrädas av en och samme tjänsteman, för vilken det icke ligger inom möjligheternas område att fullt behärska alla de mångskiftande, synnerligen omfattande frågor, varuti sakkunnig ledning kräves. I likhet med vad fallet för närvarande är i våra grannländer, synes det även hos oss skola bliva till avgjord fördel, om man sörjer för att förvärva sakkunniga målsmän för såväl havs- som sötvattensfisket åt den centrala myndigheten. — — —

Huvudfrågan blir, såsom torde framgå av vad ovan sagts, om fiskeriärendena fortfarande skola förbliva under lantbruksstyrelsens handläggning eller om tillgodo-seendet av näringens berättigade intressen kräver en egen från lantbruksstyrelsen avskild styrelse.

Vid avgörandet vilketdera alternativet, som därvid skall tillerkännas företrädet, torde man till en början böra söka utröna, vad som i ingivna framställningar

och föreliggande yttranden åsyftats med uttrycket »centralisering» av administrationen. Såvitt vi därvid kunnat finna, har man i allmänhet icke avsett att direkt i den blivande centrala myndigheten inrymma de specialister, som ansetts böra övertaga de nuvarande fiskeriintendenternas vetenskapligt kvalificerade verksamhet vid övergivandet av den rådande decentralisationsgrundsatsen. Alldeles övervägande har man i stället utgått från den förutsättningen, att ifrågavarande tjänstemän borde knytas till den föreslagna undersökningsanstalten, vilken enhälligt ansetts böra sättas i nära samband med den centrala myndigheten.

De för ärendenas slutliga avgörande inom centralförvaltningen erforderliga vetenskapligt-praktiska undersökningar tillhöra den förberedande handläggningen, vare sig de verkställas genom den lokala förvaltningens eller genom det planerade försöksinstitutets försorg eller genom samarbete dessa organisationer emellan. Hos oss har ingen tvekan kunnat råda därom, att, oberoende av vilken organisationsform, som slutligen väljes, det administrativa och det vetenskapligt utredande arbetet inom centralmyndigheten böra nog isärhållas. Under dessa förhållanden låter sig givetvis frågan om den centrala myndighetens organisation bedömas och avgöras, oberoende av hur fiskeriadministrationen i övrigt anordnas. Vad som erfordras är tydligen en central myndighet, som fyller alla de krav, som rimligen kunna uppställas på en till omfattningen efter de faktiska förhållandena avvägd, sakkunnig och initiativkraftig ledning av den för folkhushållningen betydelsefulla fiskerinäringen.

Vid övervägande av frågan, huruvida en så beskaffad central myndighet kan åvägbringas inom lantbruksstyrelsen eller om en särskild, därifrån utbruten fiskeristyreelse bättre motsvarar föreliggande behov, hava vi ansett oss i främsta rummet böra uppmärksamma det förhållandet att, innan en ny styrelse föreslås upprättad, det nog bör tillses, att ett verkligt kännbart och oavvisligt behov därav existerar. Därvid måste sålunda det nödiga omfattande verksamhetsfält, som en sådan åtgärd förutsätter, redan föreligga. Man har med andra ord att omsorgsfullt undersöka, att icke en dyrbar organisation tillskapas, innan de faktiskt givna förutsättningarna motivera så vittutseende åtgöranden.

I jämförelse med det arbete, som åvilar vissa andra styrelsens byråer, är den å fiskeribyran konstaterade ökningen enligt vår uppfattning icke av den omfattning, att den i och för sig utgör tillräcklig grund för en särskild fiskeristyrelsens upprättande. Vi hava icke heller kunnat av den motivering i övrigt, som av vissa hörda myndigheter samt av byråchefen Nordqvist åvägabragts, komma till den övertygelsen, att det är nödvändigt att redan *nu* taga ett så stort steg, som upprättande av en ny egen styrelse skulle innebära. — — —

Till en början må bemärkas, att sättet för besluts fattande inom lantbruksstyrelsen endast formellt kan sägas innebära ett underordnande av fiskerinäringen under en å detta område icke speciellt sakkunnig chef. Föredragande byråchefen äger liksom varje annan föredragande i med lantbruksstyrelsen jämförliga verk reservationsrätt gentemot chefens beslut, och komma sålunda hans meningar och därför åberopade skäl att underställas den i sista hand beslutande myndighetens prövning, vilket inträffar i det övervägande antalet av styrelsen behandlade viktigare hithörande ärenden. Ävenledes torde i praktiken denna synpunkt spela en skäligen underordnad roll, i det att en avvikelse från den av den sakkunnige representanten inom styrelsen förfäktade meningen vid besluts fattande ytterligt sällan torde ha förekommit.

Vad så beträffar fiskerinäringens självständiga ställning såsom ett skäl för upprättande av en särskild styrelse för handläggning av dessa ärenden, torde ett dylikt förhållande i och för sig icke berättiga till ställande av ett dylikt krav på statsverket. Inom näringsadministrationen torde det över huvud vara ett ouppnåeligt och för övrigt icke önskvärt mål, att varje näringsgren utrustas med sin särskilda styrelse. Vi tillåta oss att erinra om socialstyrelsen och kommerskollegium såsom i detta hänseende representativa gemensamma organ för grupper av närbesläktade näringsgrenar. Också synes såväl det åberopade förhållandet som ock vad som anförts rörande fiskerinäringens uppfattande såsom en bisak eller binäring vara av den underordnade beskaffenhet, att en ändring av lantbruksstyrelsens namn till exempelvis lantbruks- och fiskeristyrelsen bringade nödig rättelse häri.

Då vi sålunda icke funnit anledning att nu föreslå upprättandet av en särskild fiskeristyrelse utan anse under nedan angivna betingelser fiskeriärendena kunna fortfarande med fördel handläggas inom lantbruksstyrelsen, hava vi emellertid velat uttala, att fiskerinäringens hastiga utveckling och särskilt det uppsving, som genom anförda rörande fiskerinäringens förbättringar och utvidgningar i statens verksamhet för dess främjande torde kunna förväntas inträffa, möjligen kunna i framtiden motivera en åtgärd i antydd riktning. Om och när så skulle bliva fallet, torde det vara en jämförelsevis enkel sak att ur lantbruksstyrelsen utbryta den nu till utvidgning föreslagna fiskeribyran.

Den förstärkning av arbetskrafterna inom den centrala fiskeriförvaltningen, som vi finna av behovet påkallad, bör sålunda åvägbringas genom en utökning av fiskeribyran's nu otillräckliga personal.

Vad som i främsta rummet synes böra ifrågakomma är att sörja för, att det nu orepresenterade, så betydelsefulla saltvattensfisket erhåller en egen företrädare inom administrationen. Den nuvarande byråchefen är nämligen som bekant särskilt inriktad på och skickad för tillvaratagande av sötvattensfiskets intressen och kan förväntas finna full sysselsättning med administrationen av denna gren av fiskerinäringen.

Vi ha därefter haft att undersöka, på vilket sätt denna representation av havsfisket bör åvägbringas. Å ena sidan kan den nuvarande fiskeribyran tänkas uppdelad i tvenne byråer, en för ärenden rörande sötvattensfisket och en för sådana rörande saltvattensfisket; å andra sidan torde man kunna tänka sig bibehållande av en fiskeribyran, där tjänstemännen utgöras av en byråchef och föredragande i ärenden rörande sötvattensfisket samt en byrådirektör och eventuellt föredragande rörande saltvattensfisket, varvid dock torde böra uttryckligen angivas, att denna fördelning av arbetet icke får lägga hinder i vägen för en eventuell framtida omkastning i de båda tjänstemännens föredragningskyldighet på så sätt att, om byråchefen företräder saltvattensfisket, byrådirektörens verksamhet kommer att omfatta sötvattensfisket.

Vilketdera av dessa båda alternativ, som är att föredraga, kan i viss mån vara en lämplighetsfråga. I båda fallen torde det med anordningen avsedda syftet på ett tillfredsställande sätt uppnås. Då vi funnit oss böra förorda den sistnämnda utvägen, sker det därför, att vi övertygat oss om, att en del ärenden äro av den art, att de lämpligen förberedas i samarbete mellan båda representanterna, vilket lättare torde kunna försiggå inom en byrå än om byråerna äro två. Likaledes torde det svårigen kunna bestridas att, om än gränsen mellan saltvattens- och sötvattensfisket.

vattensfiske i allmänhet ligger klar, vissa föreliggande frågor, särskilt vidkommande förhållandena i Östersjön, endast med någon svårighet låta sig inrymmas inom det ena eller andra facket och att med hänsyn härtill en anordning med tvenne skilda byråer skulle medföra vissa, låt vara ej alltför stora praktiska olägenheter. Slutligen har det syntts oegentligt att genomföra en *fullständig* uppdelning inom den centrala fiskeriförvaltningen, medan inom den lokala administrationen motsvarande specialisering icke består och ej heller torde vara åtminstone helt genomförbar. Ökad självständighet för den gren, som kommer att representeras av byrådirektören, kan åvägbringas därigenom, att styrelsen åt nämnde befattningshavare uppdrager att föredraga ärenden inom den av honom företrädda huvudgrenen.

På anförda grunder anse vi oss därför böra förorda upprättande av en byrådirektörstjänst inom styrelsens fiskeribyrå, med eventuell föredragningskyldighet för närvarande av ärenden rörande saltvattensfisket.»

Departementschefen har med allt erkännande av fiskerinäringens stora vikt och betydelse och med full insikt om att från statens sida kraftigare åtgärder än hittills böra vidtagas för att främja denna näring — i vilket avseende ytterligare förslag vore att förvänta från de sakkunniga — icke funnit det nödvändigt eller ens lämpligt, att utbryta fiskeriärendena från lantbruksstyrelsen till en självständig styrelse. De skäl, de sakkunniga anført mot en sådan åtgärd, syntes honom tungt vägande. En självständig styrelse skulle förövrigt draga ungefär dubbla kostnaden mot en utvidgad fiskeribyrå inom lantbruksstyrelsen, och har departementschefen beträffande fiskeradministrationens framtida ordnande inom lantbruksstyrelsen följt de sakkunnigas förslag härutinnan.

För egen del ansluter sig utskottet till den av de sakkunniga hävdade, av departementschefen biträdda uppfattning rörande nu ifrågasvarande spörsmål. Ett utbrytande av den nuvarande fiskeribyrån skulle jämväl kunna medföra, att frågan om lantbruksstyrelsens organisation i dess helhet måste underkastas förnyad utredning, något som i betraktande av de med styrelsens nuvarande organisation förenade allt större svårigheter skulle vara i hög grad att beklaga. Utskottet kan sålunda icke biträda vare sig det av herr Olsson framställda förslaget om en självständig fiskeristyrelse eller herr Anderssons förslag om inrättande inom lantbruksstyrelsen av ytterligare en fiskeribyrå, utan håller utskottet före, att Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av en byrådirektörsbefattning å fiskeribyrån med ovan antydd uppgift torde innebära en antaglig lösning av nu ifrågasvarande spörsmål.

Beträffande sistnämnda byrådirektörs löneförmåner har i de av friherre Beck-Fries samt herrar Björck och von Sneidern väckta motioner tagits sikte på de svårigheter, som enligt deras förmenande med säkerhet kunde förutsättas uppstå i fråga om rekryteringen av samma befattning, därest avlöningsförmåerna fastställdes på sätt Kungl. Maj:t föreslagit

eller till 5,800 kronor med två ålderstillägg å vardera 500 kronor, d. v. s. till ett belopp, som med allenast ortstillägg eller 400 kronor överstege den för fiskeriintendent i Kungl. Maj:ts förslag ifrågasatta, och föreslå motionärerna, till undanröjande av nämnda befarade rekryteringssvårigheter, för ifrågavarande befattningshavare enahanda avlöning som gäller beträffande vissa byrådirektörer i patent- och registreringsverket och som av riksdagen i år beslutats för avdelningsföreståndare vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, nämligen 6,800 kronor med ett ålderstillägg å 600 kronor.

Förutsättningen för att det med den av Kungl. Maj:tt föreslagna anordningen i fråga om fiskerinäringens representation inom lantbruksstyrelsen avsedda ändamål, skall kunna ernås, synes utskottet vara, att till byrådirektörsbefattningen å fiskeribyrån kan förvärvas en för uppgiften lämplig person. I betraktande härav håller utskottet i likhet med motionärerna före, att med befattningen bör förenas avlöningsförmåner, vilka i icke oväsentlig mån överstiga dem som enligt det föreliggande förslaget skulle tillkomma fiskeriintendent eller med andra ord tjänstemännen inom den kår, till vilken man för befattningens rekrytering vore hänvisad. Det torde nämligen utan vidare kunna sägas, att de utsikter till högre befordran inom administrationen, som innehavandet av byrådirektörstjänsten i fråga kunde anses medföra, icke i och för sig uppvägde de nackdelar i ekonomiskt avseende, som obestriddigen skulle bliva en följd av övergång från fiskeriintendentsbefattning till byrådirektörsbefattningen i lantbruksstyrelsen. Det med sistnämnda tjänst förenade ortstillägget torde nämligen ingalunda uppväga de ökade kostnaderna för uppehållet i huvudstaden. Utskottet anser det av motionärerna framställda förslaget, vilket jämväl framlagts av de ovannämnda sakkunniga i en efter betänkandets avlämnande till chefen för jordbruksdepartementet ingiven skrift, vara en väg, på vilken man utan att behöva inrätta en byråchefsbefattning skulle kunna bereda ifrågavarande tjänsteman den ställning i löneavseende, varpå denne med skäl torde kunna göra anspråk. Den enda invändning, som med något fog möjligen kan göras häremot, synes utskottet vara, att genom en sådan anordning skulle i betraktande av den föreslagna byrådirektörsbefattningen å lantbruksbyrån inom ett och samma ämbetsverk erhållas byrådirektörsbefattningar med olika avlöningsförmåner. Denna synpunkt anser utskottet emellertid så mycket mindre få vara här avgörande som de för innehavande av byrådirektörsbefattningen å fiskeribyrån föreslagna kompetensfordringarna i jämförelse med de för innehavande av byrådirektörstjänsten å lantbruksbyrån väl motivera, att en bestämd skillnad i löne-

avseende göres mellan ifrågavarande båda befattningar. Utskottet biträder sålunda det av sistnämnda motionärer framställda förslaget och anser följaktligen, att byrådirektören å fiskeribyrån bör i lantbruksstyrelsens stat uppföras med löneförmåner av 6,800 kronor, varav 4,200 kronor i lön, 2,000 kronor i tjänstgöringspenningar och 600 kronor i ortstillägg med rätt till ett ålderstillägg å 600 kronor.

Beträffande den av Kungl. Maj:t i övrigt föreslagna utökningen av lantbruksstyrelsens ordinarie personal, har utskottet av den i ärendet förebragta utredningen till fullo övertygats om behovet därav, liksom utskottet också funnit övriga till underlättande av arbetet inom ämbetsverket ifrågasatta anordningar väl ägnade att fylla sitt ändamål. Den föreslagna förändringen beträffande chefens ämbetsställning anser utskottet väl motiverad. Ej heller har utskottet något att erinra mot att såsom föreslagits, åt biträdet fröken Anna Westin, som vitsordats hava i 28 år med synnerligt nit och skicklighet inom ämbetsverket utfört arbete av mera kvalificerad art och som efter den nya organisationen torde komma att befordras till registrator (biträde i tredje biträdesgraden, 2,000—2,400 kronor) beredes ett personligt ålderstillägg av 1,000 kronor, enär hennes blivande avlöningsförmåner eljest skulle komma att med icke mindre än omkring 1,600 kronor understiga de inkomster hon för närvarande årligen förvärvar genom sitt arbete inom styrelsen.

Med iakttagande av den av utskottet här ovan tillstyrkta förändringen beträffande byrådirektörens å fiskeribyrån avlöningsförmåner erhåller den ordinarie staten och övergångsstaten för lantbruksstyrelsen, att gälla från och med år 1919, följande uppställning:

A. Ordinarie stat.

A v l ö n n i n g	Lön	Tjänstgöringspennningar	Orts-tillägg	Summa	Anmärkning
Generaldirektören och chefen	7,000	3,000	1,000	11,000	
1 byråchef	5,000	2,500	600	8,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
3 byråchefer	15,000	7,500	1,800	24,300	
1 byrådirektör å fiskeribyrån	4,200	2,000	600	6,800	
1 byrådirektör å lantbruksbyrån	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 1:e byråingenjör	3,600	1,800	400	5,800	
1 1:e byråingenjör	3,600	1,800	400	5,800	
1 sekreterare	3,600	1,800	400	5,800	
1 kassör och bokhållare	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med an ytterligare 500 kronor.
1 notarie	2,200	1,500	300	4,000	
1 kvinnligt biträde i tredje lönegraden	1,100	750	150	2,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
2 kvinnliga biträden i tredje lönegraden	2,200	1,500	300	4,000	
1 kvinnligt biträde i andra lönegraden	900	550	150	1,600	
5 kvinnliga biträden i andra lönegraden	4,500	2,750	750	8,000	
1 kvinnligt biträde i första lönegraden	700	350	150	1,200	
1 kvinnligt biträde i första lönegraden	700	350	150	1,200	
1 förste vaktmästare	900	450	150	1,500	
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	
Till arvoden ått två extra byråingenjörer samt till ingenjörbiträden å agrikulturtekniska byrån	—	—	—	16,400	
Till amanuenser, extra biträden, vikariatsersättning och expenser	—	—	—	32,000	
Summa kronor	—	—	—	151,700	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

B. Övergångsstat.

	Kronor
Till personligt avlöningstillägg ått biträdet Anna Vestin	1,000
	1,000

Genom den av utskottet här ovan föreslagna ändringen i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag kommer slutsumman av ordinarie staten att ökas med 1,000 kronor, så att det erforderliga anslaget uppgår till 152,700 kronor. Ökningen i förhållande till det nuvarande ordinarie anslaget till styrelsen blir 72,800 kronor.

För åtnjutande av de i ordinarie staten upptagna avlöningar för ordinarie befattningshavare har bland annat i fråga om ålderstillägg föreslagits att befattningshavare må för löneförhöjning genom ålderstillägg tillgodoräknas den tid, som före den nya avlöningsstatens trädande i kraft förflutit från tillträdet till befattningen, vare sig på grund av fullmakt eller konstitutorial eller på grund av förordnande i följd av frågan om lantbruksstyrelsens omorganisation. Utskottet anser i likhet med de sakkunniga att utöver nämnda bestämmelse bör i överensstämmelse med vad som skett rörande befattningshavare inom statsdepartementen föreskrivas att befattningshavare tillika bör tillgodoräknas den tid han inom samma lönegrad innehaft annan ordinarie statstjänst.

Med iakttagande härav bör för åtnjutande av de å den ordinarie staten upptagna avlöningar för ordinarie befattningshavare, fastställas följande villkor och bestämmelser:

i fråga om ändrad tjänstgöringsskyldighet, förflyttning till annan tjänst, förening av tjänster m. m.:

att befattningshavare skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation av ämbetsverket eller dess särskilda avdelningar eller eljest i allmänhet kan vara stadgad, samt i sådant hänseende, ävensom därest ämbetsverkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan anses såsom självständigt ämbetsverk, eller därest vissa ifrågavarande ämbetsverk tillhörande göromål överflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande av tjänstegrad och avlöning, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de göromål, som anförtros befattningshavaren, eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till vilket göromålen överlämnas;

att tjänsteman i första eller andra lönegraden ävensom kvinnligt biträde är skyldig att tjänstgöra å den särskilda befattning inom graden, där lantbruksstyrelsen, till befordrande av arbetets oavbrutna gång, finner befattningshavaren lämplig och behövlig;

att befattningshavare vidare skall, likaledes med bibehållande av tjänstegrad och avlöning, vara pliktig att, närhelst så av Kungl. Maj:t prövas lämpligt, förflyttas till annan befattning inom förvaltningen med liknande arbetsuppgifter;

att med ordinarie befattning i lantbruksstyrelsen icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda ämbetsverk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är

försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag det vara må, såframt ej, vad angår chef eller ledamot, Kungl. Maj:t och, vad angår innehavare av annan befattning, lantbruksstyrelsen uppå därom gjord framställning och efter prövning, att i rågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tillsvidare bibehållas;

i fråga om avlöningsförmåvers uppbärande m. m.:

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningshavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för tid, befattningshavaren eljest varit befriad från tjänstgöring, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, men den, som eljest undfår ledighet, såsom för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag, eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som erfordras för befattningens uppehållande eller eljest prövas skäligt;

att avlöning ej må utgå till befattningshavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att därest befattningshavare varder avstängd från tjänstgöring eller tagen i häkte, den del av hans avlöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej prövas skäligt låta honom uppbära något därav;

att, vid sjukdomsförfall eller när det erfordras för beredande av semester, eller när förordnande av vikarie under tjänsteresa anses böra äga rum, befattningshavare av lägre grad skall vara skyldig att, om vederbörande förordnas till högre befattning i lantbruksstyrelsen, bestrida densamma, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår, ägande han därvid att, i stället för egna tjänstgöringspenningar, åtnjuta vid sjukdomsförfall de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar men eljest däremot svarande belopp;

att emellertid, därest ledamot av lantbruksstyrelsen till följd av tjänsteresa eller för handläggning av särskilda ärenden är under allenast några få, högst fyra dagar, hindrad att sköta sin befattning, tjänsteman av lägre grad skall vara pliktig att utan särskild ersättning sköta de till ledamotsbefattningen hörande löpande göromål;

att den, som tillträder den nya staten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägget utgå till månadens slut;

i fråga om ålderstillägg:

att, därest förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad är i staten medgiven, tidpunkten

för första förhöjningen bestämmes att inträda efter 5 år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras befattningshavaren till last tid, varunder åtnjutits semester eller ledighet för fullgörande av värnplikt, och

för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt

för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem år, ävenledes på samma villkor,

under iakttagande, vad var och en av omnämnda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förrän vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivit uppnådd;

att befattningshavare må för löneförhöjning genom ålderstillägg tillgodoräknas den tid, som före den nya avlöningsstatens trädande i kraft förflutit från tillträdet till befattningen, vare sig på grund av fullmakt eller konstitutorial eller på grund av förordnande i följd av frågan om lantbruksstyrelsens omorganisation;

att befattningshavare tillika bör tillgodoräknas den tid han inom samma lönegrad innehaft annan ordinarie statstjänst;

att kvinnligt biträde, som vid den nya statens ikraftträdande är anställt hos lantbruksstyrelsen och antages till ordinarie biträde hos lantbruksstyrelsen från samma tidpunkt, må för åtnjutande av löneförhöjning räknas till godo den tid, hon omedelbart därefter mot fast arvode utfört arbete av motsvarande eller jämförlig beskaffenhet hos ämbetsverket;

att likväl löntagare, som, då stadgad tid för erhållande av löneförhöjning intjänats, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är skyldig att avgå från tjänsten, icke må tillträda samma förhöjning;

i fråga om semester, skyldighet att avgå från tjänsten och pensionsrätt:

att semester årligen må, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas av generaldirektören, byråchefer, byrådirektören å fiskeribyrån och tjänstemän av andra lönegraden en var under en och en halv månad, av tjänstemän av första lönegraden och kvinnliga biträden en var under en månad samt av vaktmästare under femton dagar;

att befattningshavare, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid av året, som av generaldirektören bestämmes, begagna sig av semester;

att i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla, vad i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är vid tiden för den nya statens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdades, vid tillträdet till befattningen stadgat;

i fråga om särskilda föreskrifter för kvinnliga befattningshavare:

att beträffande kvinnliga biträden å lantbruksstyrelsens stat skola i övrigt lända till efterrättelse de föreskrifter, som äro eller kunna varda utfärdade angående allmänna villkor och bestämmelser att gälla för å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar.

Beträffande statskonsulenterna innebär det föreliggande förslaget dels att de nuvarande tre ordinarie statskonsulenternas avlöning nu 4,000 kronor förändras att utgå efter andra normalgraden eller med 5,800 kronor, varav 3,600 kronor i lön, 1,800 kronor i tjänstgöringspenningar samt 400 kronor i ortstillägg med rätt för dem att för ålderstillägg tillgodoräkna sig sin föregående tjänstgöring, dels att den befattning såsom statskonsulent i fröodling, vartill anslag anvisats av riksdagen under en följd av år förändras till ordinarie befattning med andra gradens avlöning med viss rätt för befattningens nuvarande innehavare Anders Elofson att för erhållande av ett första ålderstillägg tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring i samma befattning, dels ock inrättande av en statskonsulentbefattning i får- och getskötsel. Härjämte föreslås att statskonsulenternas rese- och traktamentsersättning bör i samband med beviljandet av den ifrågasatta löneförhöjningen bestämmas att utgå efter tredje klassen i resereglementet.

Utskottet har intet att erinra mot vad i nu förevarande avseende föreslagits. Det i statsrådsprotokollet framlagda förslag till stat för statskonsulenter är av följande lydelse:

Avlöning	Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts- tillägg	S u m m a	Anmärkning
1 statskonsulent i boskapsskötsel ...	3,600	1,800	400	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 » i svinskötsel.....	3,600	1,800	400	5,800	
1 » i får- och getskötsel	3,600	1,800	400	5,800	
1 » i mejerihushållning	3,600	1,800	400	5,800	
1 » i fröodling	3,600	1,800	400	5,800	
Summa kronor	—	—	—	29,000	

A n m. Ortstillägg utgår endast i det fall, att statskonsulents bostadsort är Stockholm.

För åtnjutande av avlöningarna å denna stat torde böra i anslutning till de år 1910 bestämda avlöningvillkoren för statskonsulenten i svinskötsel men med vissa jämkningar och redaktionella ändringar i överensstämmelse med senare beslut i liknande ämnen fastställas följande villkor och bestämmelser:

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 10 saml. 53 häft. (Nr 118—119.) 3

i fråga om ändrad tjänstgöringsskyldighet, förflyttning till annan tjänst, förening av tjänster m. m.:

att statskonsulent skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation av statskonsulentinstitutionen eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende vara pliktig att, med bibehållande av tjänstegrad och avlöning, sköta de göromål, som anförtros befattningshavaren;

att statskonsulent vidare skall, likaledes med bibehållande av tjänstegrad och avlöning, vara pliktig att, närhelst så av Kungl. Maj:ts prövas lämpligt, förflyttas till annan befattning inom förvaltningen med liknande arbetsuppgifter;

att med statskonsulentbefattning icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med statskonsulentbefattning ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts aktioj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag det vara må, så framt ej lantbruksstyrelsen uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tillsvidare bibehållas;

i fråga om avlöningsförmånens uppbärande m. m.:

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, statskonsulent verkligen tjänstgjort, men för tid, då han varit befriad från tjänstgöring, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att statskonsulent, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, men att statskonsulent, som eljest undfår ledighet, såsom för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som erfordras för befattningens uppehållande eller eljest prövas skäligt;

att avlöning ej må utgå till statskonsulent för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att därest statskonsulent varder avstängd från tjänstgöring eller tagen i häfte, den del av hans avlöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej prövas skäligt låta honom uppbära något därav;

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägg utgå till månadens slut;

i fråga om ålderstillägg:

att, i fråga om i staten medgiven förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av statskonsulentbefattning, tidpunkten

för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras befattningshavare till last tid, varunder åtnjutits ledighet för fullgörande av värnplikt, och

för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor, under iakttagande, vad var och en av omnämnda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivit uppnådd;

att statskonsulent må för löneförhöjning genom ålderstillägg tillgodoräknas den tid, som före den nya avlöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till ordinarie befattning såsom sådan konsulent;

att likväl löntagare, som, då stadgad tid för erhållande av löneförhöjning intjänats, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är skyldig att avgå från tjänsten, icke må tillträda samma förhöjning;

i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten och pensionsrätt:

att i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgat.

För närvarande finnes under ordinarie anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar» upptagna särskilda anslag å tillhoppa 12,000 kronor till avlöande av tre statskonsulenter med 4,000 kronor till varje. I samband med godkännande av den härovan framlagda nya staten böra dessa anslag uteslutas och nytt anslag till belopp av 29,000 kronor uppföras.

Förslaget att i avvaktan på ordnandet av statskonsulentens för det mindre jordbruket ställning tillsvidare som hittills uppföra denna befattning på extra stat föranleder icke någon invändning från utskottets sida liksom ej heller att för ändamålet beräknas ett belopp av 10,100 kronor, varav under förutsättning att bostadsorten är Stockholm 5,600 kronor men eljest 5,200 kronor avsetts till avlöning, 4,000 kronor till resekostnader och 500 kronor såsom personligt ålderstillägg.

Rörande slutligen förslaget om reglering av fiskeritjänstemännens löner, vilka för närvarande utgå till fiskeriintendenter med 4,000 kronor, till fiskeriassistenten med 3,000 kronor samt till fiskeriingenjören i form

*Statens
fiskeritjänste-
män.*

av arvode med 2,000 kronor, så avser detsamma dessa löners höjande till respektive 5,600, 3,700 och 3,000 kronor med rätt för fiskeriintendent till två ålderstillägg å vardera 500 kronor och för fiskeriassistenten till tre ålderstillägg å vardera 500 kronor. Dessutom föreslås att reseersättning till fiskeriintendenterna och fiskeriingenjören böra utgå efter tredje klassen i resereglementet i stället för såsom nu efter fjärde klassen.

Ej heller mot detta sistnämnda förslag har utskottet något att erinra.

Det av departementschefen framlagda förslag till stat för statens fiskeriadministration är av följande lydelse.

Avlöning	Lön	Tjänstgöringspennningar	Orts-tillägg	Summa	Anmärkning
1 fiskeriintendent	3,600	1,800	200	5,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 fiskeriintendent	3,600	1,800	—	5,400	
4 fiskeriintendenter	14,400	7,200	—	21,600	
1 fiskeriassistent	2,200	1,500	—	3,700	
2 fiskeristipendiater, arvoden.....	—	—	—	3,000	
1 fiskeriingenjör »	—	—	—	3,000	
Summa kronor	—	—	—	42,800	

För åtnjutande av de i förenämnda stat för statens fiskeriadministration upptagna avlöningar ha föreslagits följande villkor och bestämmelser:

i fråga om ändrad tjänstgöringsskyldighet, förflyttning till annan tjänst, förening av tjänster m. m.:

att fiskeriintendent eller fiskeriassistent skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som kan bli en följd av förändrad distriktsindelning eller som vid en möjligen inträdande centralisering eller annorledes förändrad organisation av statens fiskeriadministration eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende vara pliktig att, med bibehållande av tjänstegrad och avlöning, sköta de göromål, som anförtros befattningshavaren;

att fiskeriintendent eller fiskeriassistent vidare skall, likaledes med bibehållande av tjänstegrad och avlöning, vara pliktig att, närhelst så av Kungl. Maj:t prövas lämpligt, förflyttas till annan befattning inom förvaltningen med liknande arbetsuppgifter;

att med befattning såsom fiskeriintendent eller fiskeriassistent icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat:

att med befattning såsom fiskeriintendent eller fiskeriassistent ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroy eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, så framt ej lantbruksstyrelsen uppå därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tillsvidare bibehållas:

i fråga om arlöningsförmånens uppbärande m. m.:

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattningshavare verkligen tjänstgjort, men för tid, då han varit befriad från tjänstgöring, skola utgå till den, som uppehållit befattningen:

att den, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, där sådant förekommer, men att den, som eljest undfår ledighet, såsom för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöver sina tjänstgöringspenningar avstå så mycket av lönen eller ortstillägget, som erfordras för befattningens uppehållande eller eljest prövas skäligt:

att avlöning ej må utgå till befattningshavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall:

att därest befattningshavare varder avstängd från tjänstgöring eller tagen i häkte, den del av hans avlöning, som icke prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej prövas skäligt låta honom uppbära något därav:

att vid sjukdomsförfall för fiskeriintendent fiskeriassistenten skall vara skyldig att, om han förordnas att uppehålla fiskeriintendentsbefattning, bestrida densamma, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår; ägande han därvid att, i stället för egna tjänstgöringspenningar, åtnjuta de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar:

att den, som tillträder den nya staten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed:

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen ävensom ortstillägg, där sådant förekommer, utgå till månadens slut:

i fråga om ålderstillägg:

att, i fråga om i staten medgiven förhöjning av lönen efter viss tids fortsatt innehavande av befattning i samma lönegrad, tidpunkten

för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att

vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras befattningshavaren till last tid, varunder åtnjutits ledighet för fullgörande av värnplikt, och

för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt för tredje förhöjningen, om sådan äger rum, efter än ytterligare fem år, ävenledes på samma villkor,

under iakttagande, vad var och en av omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre avlöningen ej får tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänstaldern blivit uppnådd;

att befattningshavare må för löneförhöjning genom ålderstillägg tillgodoräknas den tid, som före den nya avlöningsstatens trädande i kraft förflutit från tillträdet till befattningen;

att likväl löntagare, som då stadgad tid för erhållande av löneförhöjning intjänats, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är skyldig att avgå från tjänsten, icke må tillträda samma förhöjning;

i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten och pensionsrätt:

att i fråga om skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är vid tiden för den nya statens ikraftträdande eller, såvitt angår innehavare av befattning, som därefter tillträdades, vid tillträdet till befattningen stadgat.

Då den nuvarande staten för statens fiskeradministration slutar på 32,000 kronor, under det att den nu föreslagna statens slutsumma uppgår till 42,300 kronor, kräves för detta ändamål en anslagshöjning med 10,300 kronor, vartill kommer av Kungl. Maj:t begärd ytterligare höjning av 8,700 kronor för tillgodoseende av bland annat behovet av diverse särskilda åtgärder för fiskerinäringens främjande.

Slutligen har utskottet intet att erinra mot att såsom Kungl. Maj:t föreslagit medgivande lämnas, att från ordinarie anslaget till fiskerinäringens understöd må utgå kostnader för tillsyningsmän vid regala laxfisket i Torne älv samt för vägskatt för samma laxfiske.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må med avslag å de av herr Andersson och Olsson väckta motioner i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning och de av friherre Beck-Friis samt av herrar Björck och von Sneidern väckta motioner

1:o

dels godkänna ovan intagna förslag till ordinarie stat och övergångsstat för lantbruksstyrelsen, att tillämpas från och med år 1919, ävensom ovan intagna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i förstnämnda stat för ordinarie befattningshavare upptagna avlöningar;

dels förklara,

att en var, som med eller efter ingången av år 1919 tillträder ordinarie befattning i lantbruksstyrelsen, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser; samt

att de förutvarande innehavare av ordinarie befattningar i lantbruksstyrelsen, vilka icke före den 1 december 1918 anmäla, att de vilja övergå till den nya avlöningsstaten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem enligt dittills gällande stat tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels ock höja det under nionde huvudtiteln uppförda ordinarie anslaget till lantbruksstyrelsen från 79,900 kronor med 72,800 kronor till 152,700 kronor;

2:o

dels godkänna ovan intagna förslag till stat för statskonsulenter, att tillämpas från och med år 1919, ävensom ovan intagna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i samma stat upptagna avlöningar;

dels förklara,

att en var, som med eller efter ingången av år 1919 tillträder ordinarie befattning såsom statskonsulent, skall vara pliktig att underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser; samt

att de förutvarande innehavare av ordinarie stats-

konsulentbefattningar, vilka icke före den 1 december 1918 anmäla, att de vilja övergå till den nya avlöningsstaten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola vardas bibehållna vid dem enligt dittills gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels medgiva, att, därest statskonsulenten å extra stat i fröodling Anders Elofson utnämnes till ordinarie statskonsulent å den nya staten från och med ingången av år 1919, han må äga att för åtnjutande av första ålderstillägget såsom sådan räkna sig till godo den tid, han dessförinnan innehåft sin nuvarande befattning;

dels ock, med uteslutande av de under anslagstiteln »undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar» upptagna särskilda anslag till statskonsulenter i boskapsskötsel, i mejerihushållning och i svinskötsel, tillhoppa 12,000 kronor, och med förklarande att anslag för anställande av undervisare i fårskötsel och ullkultur icke skall från och med år 1919 vidare utgå, under nämnda anslagstitel uppföra ett nytt anslag till statskonsulenter till belopp av 29,000 kronor;

3:0

att å extra stat för år 1919 anvisa såsom förslagsanslag, högst

dels för anställande av en statskonsulent för det mindre jordbruket 9,600 kronor, med förklarande att härav må utgå såsom avlöning till statskonsulenten 5,600 kronor, därest hans bostadsort är Stockholm, och eljest 5,200 kronor, samt högst 4,000 kronor till hans reskostnader;

dels ock såsom personligt ålderstillägg till statskonsulenten för det mindre jordbruket August Östergren, därest han fortfarande med gott vitsord tjänstgör i denna egenskap 500 kronor eller tillhoppa 10,100 kronor;

4:o

dels godkända ovan intagna förslag till stat för statens fiskeriadministration, att tillämpas från och med år 1919, ävensom ovan intagna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de i samma stat upptagna avlöningar;

dels förklara,

att en var, som med eller efter ingången av år 1919 tillträder ordinarie befattning å staten för statens fiskeriadministration, skall vara pliktig underkasta sig ovanberörda villkor och bestämmelser; samt

att de förutvarande innehavare av fiskeriintendent- eller fiskeriassistentbefattning, vilka icke före den 1 december 1918 anmäla, att de vilja övergå till den nya avlöningsstaten samt underkasta sig de för avlöningens åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem enligt dittills gällande ordinarie stat tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels medgiva, att från ordinarie anslaget till fiskerinäringens understöd må utgå kostnader för tillsyningsmän vid regala laxfisket i Torne älv samt för vägs katt för samma laxfiske;

dels ock höja anslaget till fiskerinäringens understöd från 121,000 kronor med 19,000 kronor till 140,000 kronor.

Stockholm den 28 maj 1918.

På jordbruksutskottets vägnar:

F. HOLMQUIST.

Närvarande: Herrar Paulson, Holmquist, greve Axel Wachtmeister, Persson, Nilsson i Tånga, Johansson, Nilsson i Landeryd, Sävström, Ingeström, friherre Hermelin, Pettersson, Vasseur, Igel, Ericsson i Arboga och Olsson.

Reservation

av herr *Olsson*, som yrkat bifall till Kungl. Maj:ts förslag oförändrat, samt
av herr *Holmquist*.
